

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN ...

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čeku —
Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60 —, za pol leta D 30 —, za četrt leta D 15 —, mesečno D 5 —

Ljubljana 11. 9. 53. — Štev. telefona 552.
— 90 —. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 18. marca 192.

ŠTEV. 33.

Líst stane od 1. marca 1922:

celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Na delo.

Vlada poskuša z vsemi mogočimi merami priti v okom težkim gospodarskim razmeram, v kojih se danes nahaja naša država. Izdajajo se zakoni o pobijanju draginje, navedbe, ki naj bi preprečile brezvestno špekulacijo z našo valuto in regulira se potom najstrožjih določil naša zunanja trgovina in plačila v inozemstvo. Vsi predmetni ukrepi so gotovo prav dobro mišljeni in namen. Katerega bi imeli doseči, je brez dvoma najboljši. V tem oziru nima gotovo nikdo oporekati finančnemu ministru. Ponovno se je pa že na različnih sestankih gospodarskih organizacij povdarjalo, da se narodno gospodarstvo ne da voditi samo potom naredb in da tudi najidealnejše zamišljena naredba, ne samo, da ne doseže svojega namena, ampak, da utegne imeti ravno nasprotni rezultate, da zamore konsolidaciji gospodarskih razmer nanesti celo občutne škode. Imeli smo večkrat priliko, da se o tem prepričamo; pogledati je treba le malo nazaj na najrazličnejše načine maksimiranja tržnih cen. Priznati je, da so bile tuptam v kaki državi take mere koristne, toda po večini nam je maksimiranje cen dokazalo, da je vsaka vladna ingerenca v gospodarske posledice vobče, a v trgovino osobito, zelo delikatna posel, ki zahteva največjih kautel, da se zabranijo velike škode, ki bi sicer iz tega vmešavanja vlade zamogle nastati za gospodarstvo vobče, a v posebni meri za konsumente.

Stroge, in rekel bi skrajno brezobzirne navedbe dr. Kumanudija segajo globoko v ustroj našega gospodarskega življenja. Kljub vsem dobrim in idealnim namenom, ki so vodili našega finančnega ministra pri koncipiranju teh zakonov, kar mu morajo, kakor že rečeno vsi priznati, niso na žalost imele te navedbe vsaj do danes nobenih pozitivnih rezultatov. Prekinjena je trgovina z inozemstvom, v celem gospodarskem življenju se zapaža velikanski zastoj. Toda moj namen ni spuščati se v kritiko zadnjih navedb, vsaj se je o tem že dovolj kritiziralo in zabavljalo. Kakor je razvidno, je bil namen finančnega ministra, da potom zadnjih navedb regulira našo trgovino z inozemstvom, da spravi našo trgovsko bilanco v ravnotežje, to je, da uravna uvoz napram izvozu. Pasivna trgovinska bilanca je rak-rana vse naše gospodarske mizerije. Vemo, da je gospodarska kriza splošna po vseh deželah in državah Evrope, in da se s splošnim ozdravljenjem svetovnega gospodarstva popravijo tudi napake pri nas, toda ne smemo čakati tega momenta s sklenjenimi rokami, ali s tem, da se vse naše delo omeji le na negativno kritiko. Treba je dela, treba je vsepovsod mirnega, resnega dela.

Pred seboj imam okrožnico ministrstva trgovine in industrije, ki pravi, da je bila osobito v zadnjem času podvzeta s strani merodajnih

faktorjev cela vrsta mer za izboljšanje valute. Ena takih mer, h koji se je moralo pribežati v zadnjih dneh, je tudi prepoved uvoza luksuznega blaga in nepotrebnih predmetov, kakor tudi onih, koje imamo sami doma, in to v zadostni količini.

Toda tudi ta mera ne bi bila zadostna za ozdravljenje gospodarskih razmer v državi, da bi se zamogel čim prej doseči zaželeni cilj je potrebno, da tudi mi sami delujemo v smislu dotične navedbe.

Da bi zamogli z dobrim uspehom dokončati borbo za ojačenje našega dinarja, se nam nalaga kot imperativna dolžnost, da nabavljamo vse predmete, osobito surovine, ki so potrebne za naše domače podjetništvo doma v naši državi, ter da se čim več izognemo nakupu istih v inozemstvu, in to tudi, ako bi bile dotične surovine v tujini bolj po ceni, nego so pri nas.

Mislím da bi bilo odveč povdarjati o utemeljenosti ravnokar navedenih besed okrožnice. Nobena naredba ne bo nikdar zamogla sama ob sebi dobro učinkovati, treba je, da sodelujejo vsi, a v prvi vrsti so v to poklicani trgovci in obrtniki, v drugi pa konsumenti sami. Trgovec naj ne naroči blaga v inozemstvu ako ga je dobiti tudi doma. Žal moramo konstatirati, da vidimo po naših izlozbah še dokaj tujega blaga in sicer takega, ki se producira tudi pri nas in to v dovoljni kvantiteti in boljše kakovosti. Taki predmeti bi morali izginiti iz naših trgovin. Seveda se naš trgovec, pri svoji širokoprni postrežljivosti trudi, da ustrezne zahtevam konsumentov v vsakem oziru, a znano je, da posegajo naši ljudje po tujem blagu, ki nosi francosko ali celo laško znamko mnogo raje nego po domačih izdelkih, tudi ako so ti veliko boljše kakovosti. Naloga trgovcev pa je, da nudijo konsumentu v prvi vrsti domače blago, da konsumenta, ki ima napačne predsodke o domačih proizvodih podučijo, in ga dovedejo do tega, da bo sam posegal samo po domačem blagu; naj bi vsak trgovec konsumenta v tem smislu takorekoč vzgajal in v tem bi obstojala ena najvažnejših misij našega trgovstva, ko bodo ljudje kupovali domače, mesto tujih predmetov, se bo naš uvoz kmalu zmanjšal, in le na ta način pripomoremo, da se v doglednem času doseže aktivna trgovinska bilanca. Ob enem pa pripomoremo s tem do procvita domači podjetnosti, oživimo obrat domačih tovarn, pospešimo domače obrtništvo. Seveda je imperativna dolžnost vseh producentov, da uporabljajo izključno samo domače surovine. S tem, da bodo obratovala domača podjetja v polni meri, se onemogoči tudi brezposelnost, ki se je, kakor v skoro vseh evropskih državah, začela občutno pojavljati tudi pri nas.

Država preživlja težke in resne čase. Treba nam je konsolidacije gospodarskega življenja in za tem pride vse drugo samo od sebe. Da pa to dosežemo, moramo sodelovati vsi. Tukaj ni izgovorov, pri nakupu najmanjše stvari bomo, ako se ravnamo po kratko navedenih pravilih, doprinesli svoj delež na celokupnem, končnem rezultatu. Z udrihanjem in negativno kritiko ne dosežemo ničesar, treba je resnega, smotrenega dela.

Ako si ne bomo mi sami v tem pomagali, ako ne bomo sami ničesar podvzeli, ne smemo pričakovati od nikjer pomoči. Država ne potrebuje visokih politikov, teh imamo na žalost še preveč, treba je podrobnih delavcev in za to so poklicani vsi. Naj bi vsak producent nakupoval za svoj obrat vse potrebne surovine v količini, ki je to mogoče samo v državi, naj bi vsak konsument zahteval samo domače blago in rezultati ne bodo izostali! Pri malenkostih je treba začeti, vsaj iz malenkosti obstoja gospodarstvo in ako se bomo pri vseh nabavah držali strogo načela, da nakupujemo samo domače blago, bomo največ pripomogli k ozdravljenju našega gospodarstva, bomo na največji način delovali za prospeh naše države.

Tuji kapitali in domače gospodarstvo.

V vseh državah, ki imajo danes že visoko razvito industrijo, kakor n. pr. Anglija, Amerika, Nemčija, so igrali v začetku, pri prvih stopinjah gospodarskega razvoja tuji kapitali zelo važno vlogo. Enako važno vlogo igra tuji kapital tudi danes v državah, ki so v gospodarskem razvoju zaostale. Vzrok, da sili kapital gospodarsko bolj razvitih držav v države, kjer se nahaja ekonomsko življenje še v povojih je iskati v tem, da se ne bode moglo one mase kapitalov, ki ležijo nakopičene v kapitalistično razvitih državah, nikjer bolj plodno naložiti, kakor ravno v državah, kjer ni kapitalov, kjer ni še razvita produkcija, kajti tukaj je vprašanje po kapitalih zelo veliko, in tukaj so delovne moči tudi zelo po ceni. Danes je pritok kapitalov v gospodarsko šibkejšo državo naravno še večji nego je bil v prejšnjih časih, kajti v bogatih industrijskih državah se bo zamoglo uporabiti mogoče jedva li obresti. Zato se opaža danes v nekaterih državah tako veliko potrebo po izvozu kapitalov, da se cela njih zunanja politika giba v smereh tega pritiska.

Da so ti fenomeni dotoka tuj. kapitala v gospodarsko bolj zaostale države pojavljali prej in da se pojavljajo še danes to je brez sporno, težje pa je odgovoriti na vprašanje, ali je dotok tujih kapitalov državi koristen ali ne. O tem vprašanju se je že mnogo debatiralo in pisalo. Tozadevna mnenja se še danes zelo razločujejo eno od drugega. Male, gospodarsko še slabo razvite države se branijo dotoka tujih kapitalov in so celo izdale zakone, ki so zabranili oziroma ovirali placiranje tujih kapitalov. Toda noben zakon ne more trajno zabraniti pritoka tujih kapitalov v kraje z nizkim gospodarskim razvojem.

Uspehi tujih kapitalov so brez dvomno dobri. Poglejmo n. pr. samo Srbijo in Rumunijo. Samo s pomočjo tujih kapitalov so se zamogle te dve države gospodarsko povzdigniti. Gradnja železnic, ustanovitev najvažnejših industrijskih podjetij je bilo mogoče le s pomočjo tujega kapitala. Isto velja tudi za Bolgarijo.

Seveda morejo imeti tuji kapitali žalostne posledice v gospodarskem in političnem oziru, toda temu se je

pravočasno izogniti. Paziti je treba v katerih industrijskih panogah se uporabljajo tuji kapitali, v kakšnih količinah se placirajo, v katerih pokrajinah države se najhitreje zbirajo itd., sploh se mora v tem oziru voditi zelo strogo kontrolo.

Akoravno se uporablja tuji kapital n. pr. za zgradbo železnic, se ga vendar navadno istočasno investira tudi v različnih drugih industrijskih panogah, kajti gradnja železnic se opira na važnejše gospodarske centre, koje naj bi železnica spojila, ali koje naj bi šele ustvarila. Samo pod tem pogojem se bodo železnice tudi rentirale. Da se zamoremo prepričati, kako služijo železnice razvoju najrazličnejših industrijskih panog, je dovolj, da si ogledamo Brazilijo.

Nasprotniki naložitve tujih kapitalov v revnejših državah trdijo, da zahtevajo inozemski upniki zelo visoke obresti, koje mora plačati država v kateri se naloži tuji kapital. Gospodarsko slabo razvite države bi bile tedaj le vrelec, iz katerega bi črpale bogatejšo državo visoke obresti, tako da bi v toku časa šibkejšo državo postale končno kolonije bogatejših. Sicer je res, da konsumirajo dobičke one države, koje so dale kapital, toda pri tem se pa vendar ne sme pozabiti, da ostane velik del dobička v državi, kjer je investicija kapitala. Podjetja, katera financirajo tuji kapitali, so navadno zelo obširna in izplačajo znatne vsote mezd domačim delavcem in domačemu uradništvu. Tudi ostaja velik del dohodkov, iz katerih se plačujejo pristojbine, davki, vozarine, surovine, stroji itd. v državi. Da se zamore vzdržati podjetje financirano od tujih kapitalov, se ne uporabljajo le sredstva v obsegu osnovnega kapitala, ampak vzamejo se tudi pripomočki na kredit, koje mora nositi podjetje samo. Tudi uvažna država, ki investira kapital, za obrat podjetij potrebne strokovnjake, tehnično naobražene vodje, specialiste, ki zamorejo organizirati obrat tovarne. V teku časa se vzgojijo tehnični delavci in specialisti v državi sami, kar je zelo važna posledica, ki je velikega pomena za razvoj gospodarstva v državi.

Ustanovitev velikih, z vsemi napravami moderne tehnike pripravljenih podjetij v gotovi industrijski panogi vspodbuja k ustanovitvi sličnih podjetij v drugih panogah, ki stojijo po večini v manj ali več ozkih stikih. Tako sledi n. pr. razširjenju železniškega prometa tudi večji razvoj železne industrije, ako je to že v povojih ali da so vsaj dani predpogoji za nje razvoj. V splošnem se mora trditi, da so tuji kapitali temelj, na katerem se izvršuje prehod naturalnega gospodarstva v industrijsko, in da vodijo slednjič k industrijalizaciji poljedelstva.

Z industrijalizacijo države se istočasno razvijajo tudi nje znanosti in nje kultura. Razvoj montanistike pospešuje razvoj geologije, razvoj tekst. industrije, pivovarna itd. povzroča porast kemije. Procvit poljedelstva upliva na študije o naravoslovju n. pr. botanike in zoologije. Pri tem rastejo tudi življenske potrebe prebivalstva. Ljudstvo se kulturelno dviga.

Pritok tujih kapitalov povzroča tedaj tudi ustvaritev in pomnožitev domačega kapitala. Domači kapital

zavzame s časom trdno pozicijo ter si izvojuje postopno celo podjetje, ki je bilo delo samo tujega kapitala. Napram tujemu kapitalu ima domači kapital mnogo boljši položaj, kajti njegovi lastniki se nahajajo v bližini podjetja, in zamorejo neprestano kontrolirati, kako se uporablja njih denar, medtem ko je lastnik tujega kapitala kje daleč v inozemstvu in ni v stanu nadzirati obrata. To je tudi eden izmed najglavnejših vzrokov, da se podjetja, ki obratujejo z domačim kapitalom, navadno bolje in hitreje razvijajo in končno tudi tuji kapital popolnoma izpodrinejo.

Vsekakor pa je potrebno, da država sama kontrolira in organizira, da celo pri investiciji inozemskega kapitala sodeluje in da prepreči vsako gospodarsko odvisnost od upnika. Ako pa država uvoz tujih kapitalov sploh zabrani, tedaj se ne bo zamogla dvigniti nad stopinjo male obrti in pretežne poljedelske kulturne forme. Taka država ne bo nikdar obogatela in bo le na primitiven način izgotavljala sirovine za industrijsko razvite države. Pri takem stvarnem položaju, je nevarnost, da postane dotična država kolonija industrialne države, mnogo večja, nego da vzame država tuji kapital za razvoj lastne industrije.

Pri dopustitvi tujih kapitalov v državo naj stremi vlada vedno le za tem, da doseže na mesto dosedanjega izvoza sirovin in izvoza industrijskih izdelkov, vedno večji izvoz industrijskih proizvodov in večji uvoz strojev in surovin ali polfabrikatov.

O najboljšem načinu za sprejemanje tujih kapitalov je bilo že mnogo sporov. Sprejemanje tujih kapitalov v obliki posojil ni za vse primere ugodno. Kapital, ki se uvaža potom posojila, se navadno zelo hitro izčrpa, med tem ko traja plačanje obresti celo vrsto let pozneje, ko ni o kapitalu niti sluha niti duha, kar zamore imeti zelo slabe posledice. Mnogo koristneje bi bilo, da se investirajo kapitali inozemskih upnikov v takih industrijskih podjetjih, za katere ni mogoče najti denarja v državi sami.

Ako rekapituliramo gornja razmotrivanja, lahko rečemo, da je uporaba inozemskih kapitalov v gospodarsko zaostalih državah zelo koristna in končno tudi neobhodno potrebna, ker omogočajo tuji kapitali ustvaritev industrije in sicer z uvedbo iste tehnične dovršenosti, katero nahajamo v industrijsko najbolj razvitih državah. Dobiček, ki izvira iz takih podjetij, se le minimalno izvaža, večji del istega ostane v državi sami. Pri uvozu tujih kapitalov v formi strojev, gradbe stavb in železniških prog za pospeševanje podjetij itd. so ti izdelki celo popolnoma državi v korist. V teku časa ima tedaj država, ki investira tuje kapitale, največjo korist.

Pot do izboljšanja valute.

Nepričakovano naglo padanje vrednosti našega denarja je oplašilo ne samo gospodarske kroge, ampak sploh ves naš narod in finančni minister je bil prisiljen, da nastopi proti divji spekulaciji, ki se je razpasla na denarnem trgu. Spekuliralo se je grozno, trgovec je radi te spekulacije pretrpel mnogo škode in bi lahko marsikaj povedal.

Novi predpisi so izzvali odpor bank in so te začele kar štrajkati, ne da bi počakale na razjasnjenje položaja, ki je nastal z novimi predpisi. S tem so banke same sebi najbolj škodovala, ker so s tem korakom utrdile v širokih plasteh prepričanje, da so banke mnogo krive na padcu naše valute in se čutijo prizadete in omejene v svojem spekulativnem delovanju.

Nastop proti propadanju našega denarja je potreben in v teh merah bi morale biti banke prva pomoč in najboljši sotrudnik vlade, ne pa, da se postavijo proti vladi in štrajkajo kot nahujskan delavec, ki misli, da mora s štrajkom ubijati svojega delodajalca.

Ako je napravila vlada pogreško, bi morale banke nasvetovati kaj bolj-

šega. Seveda mora biti nasvet v korist splošnosti, ne pa samo kaki skupini.

Trgovina je rešena spekulativ in z veseljem pozdravlja nastop vlade. Vprašanje je le, koliko časa bo finančni minister obvladal položaj. Napako je že napravil s tem, da se ni boljše pripravil, nima na razpolago gibčnega aparata, ki bi takoj prevzel arbitražne posle. Nastal je zastoj, ki zopet škoduje trgovini in kvartirno razpoloženje. Naša znana birokratska počasnost lahko pokvari zopet vse in bo sedanjí korak finančnega ministra morda le malo pomemben dogodek.

Priznajmo, da je sedanjí, od trgovine pozdravljeni nastop finančnega ministra, le polovičarsko delo, ki ne more imeti trajnega uspeha. Tudi na denarnem trgu mora vladati svobodna trgovina in k ti se moramo povrniti. Vezanje denarne trgovine je le hipno sredstvo. Trajno bomo dvignili vrednost denarja le z dobro gospodarsko in finančno politiko. Davčna bremena se morajo pravično in pravilno razdeliti na vse dele in na vse stanove naše domovine. Urediti se mora promet, uvesti ekspeditivno delo in popolna nepristranost v upravi. Seveda vlada ne more nastopiti prave poti do izboljšanja našega gospodarstva, če ji ne pomaga narod po svojih poslancih. Malo je pa poslancev, ki res izvršujejo svoje poslanske dolžnosti, mnogi izrabljajo svoje poslanstvo v osebne koristi, se vozijo okoli, mešetarijo in verižijo. S tako poslansko skupščino ni mogoče uspešno delo.

Slovenski industriji za reformo davčnega sistema.

Spomenica Zveza industrijev.

(Konec).

Davčna merila.

Omiliti pa se morajo nadalje sedanja davčna merila. Posebno velja to za ona podjetja, ki polagajo javne račune. Njih preobdoba je evidentna. Zlasti je evidentna preobdoba industrijskih podjetij, ki pripadajo po večini tej davčni kategoriji. Industrijska podjetja plačujejo vobče: 10 % posebno pridobnino, 90 % enotni državni pribitek, 80 % rentabilitenčni pribitek, 20 % invalidski davek in 200 % do 300 % avtomne doklade. Vse davčno breme konsumira normalno 60 % do 70 % in tudi še več čistega bilančnega dobička.

Brez dvoma gre to predalet.

Pripominjamo, da smatramo za neupravičeno, da so se deležne doklade, koje so svojčas pobirale dežela Kranjska, Koroška, Štajerska in Dalmacija kot takratne avtomne oblasti, kratkoma poddržavile.

Po dosedanjih določilih se odmerja rentabilitenčni odbitek že pri rentabiliteti nad 6 %. Za dosedanje razmere tako določilo ni primerno. Predlagamo, da se odmerja rentabilitenčni prebitek šele pri rentabiliteti nad 10 %, do vključno 10 % pa naj se pribitek ne odmerja.

K napravni glavnici naj se prišteva ne le splošne, marevč tudi specialne rezerve, ker ni primerno, da se slednje izključujejo.

Da bi se moralo postopati metodno pri dovoljevanju avtonomnih doklad, da se mora finančna uprava pri takem dovoljevanju ozirati na višino davkov in na skupno višino vseh avtonomnih doklad, smo že zgoraj povdarjali.

Družbe z o. z. naj se obdavčijo o prvem poglavju tedaj, ako njih napravna glavnica ne presega 4.000.000 K, t. j. 1.000.000 D. Šele nad to mero naj se družbe z o. z. obdačijo s posebno pridobnino. Slična premeba se je po naših informacijah uveljavila tudi v Čehoslovaški republiki. Dosedaj še vedno veljavna določila meja po 1.000.000 K je daleko prenizka in nikakor ne odgovarja več naši valuti. Denarna vrednost teh zneskov odgovorja prilično predvojnemu znesku po 25.000 K.

Pripominjamo, da ne vidimo za držka, da bi se zgoraj označena mejna mera napravne glavnice ne določila še dokaj više.

Davek na poslovni promet.

Pridružujemo se opetovanim stvarnim predlogom, da se davek na poslovni promet splošno pavšalira in da se ukine predložitev knjig opravljenega prometa. Pavšaliranje bi se moglo izvesti na ta način, da se pobira ta davek v določenem razmerju do pridobnine plus državne doklade. Vendar smatramo, da naj se prometni davek sploh prizna le kot začasen in naj bi se ukinil, čim ozdravijo državne finance. Zgodovina je dokazala, da je davek na poslovni promet davčno breme, ki skrajno neugodno vpliva na podjetnost in na razvoj industrije. Zlasti ovira ta davek delitev dela (Arbeitsteilung), ki je bistvo napredka v vsem industrijskem delu.

Zvišanje državnih davkov.

Opetovano se je v slednjem času čulo, da stremi finančna uprava za 100 % zvišanjem vseh državnih davkov. Po vesteh dnevnikov se je za devni predlog v finančnem komiteju zavrnili. Ker pa moramo pričakovati, da finančna uprava dosledno vztraja na svoji zahtevi po povišanju davkov, zato opozarjamo, da bi nadaljno zvišanje davčnih bremen pomenilo naravnost propad vsake industrije v Sloveniji. Omenili smo že, da koizumirajo že obstoječi davki normalno 60 % do 70 % bilančnega čistega dobička. Da je taka navedba pravilna, more potrditi vsak finančni izvedenec, ki pozna materijo posebne pridobnine ter naših avtonomnih doklad. Ako se sedanjí državni davki zvišajo ne za 100 %, temveč le z izdatnim poviškom, je sigurno, da bodo konsumirali davki z dokladami nad 100 % bilančnega dobička. Zato moremo zahtevati, da še pred kakimi ukrepi poskrbijo točne statistične tabele in da se točno ugotovi sedanja davčna obremenitev. Z nedopustnimi davčnimi eksperimenti ne bo finančna uprava dosegla budžetnega ravnotežja, nasprotno ugonobila bo vse gospodarstvo države.

Davčna anketa.

Zato predlagamo, da vprašanje davkov in njih povišanja skrbno in izčrpno prouči posebna anketa, sestavljena iz finančnih in gospodarskih strokovnjakov. Anketa naj predela to materijo posebej za vsako pokrajino, da tako dobi pravilen vpogled in da more staviti pravilne predloge.

ad b) Davčna kontrola.

Davčna kontrola je davčnim strankam danes skoraj povsem nemogoča.

Davčne stranke se danes več ne pozivajo individualno k vložitvi davčnih napovedi. Tako postopanje je posebno ugodno glede obrtnega davka. Predvideti je, da niti 10 % strank ne bo pravilno predložilo napovedi za obrtni davek. Odpravili so se tudi davčni plačilni nalogi. Iz druge strani pa vodijo davčni uradi tačas le davčne kontne liste, v koje se vsi davki in doklade, odnosno davčna vplačila, vpisujejo zgolj kumulativno.

Davčni zavezanci tedaj nimajo danes možnosti za davčno kontrolo. Zato predlagamo:

1. Da se uvedejo zopet individualni pozivi za vložitev davčnih napovedi,

2. da se uvedejo zopet davčni plačilni nalogi.

Ugovor, da je finančna uprava s posli preobremenjena, ne drži, ker se da delo, ki rezultira iz naših predlogov, ob primerni manipulaciji v razmeroma kratkem času izvršiti.

Prizivni roki naj znašajo kakor doslej 30 dni.

Aktivira naj se upravno sodišče. Enostransko omaloževanje pravic davčnih strank rodi skrajno neugodne posledice, ki ogrožajo dobrobit države.

Ad c) Izterjatve davkov.

Izterjevanje davkov se vrši na način, ki nikakor ni primeren. Opo-minjevalni davki znašajo 4 odstotke davčnega zaostanka. Taki stroški naj se plačajo brez ozira na okolnost da-li je stranka v zaostanku le za en dan ali za celo leto. To nasprotuje čuti pravičnosti.

Prizivi proti davčnim predpisom nimajo odločilne moči niti tedaj, ako so upravičeni ali utemeljeni. Tako enostransko stališče ni na mestu, najti se mora modus, ki istočasno varuje interese države in davčnih strank.

Zaključek.

Podali smo v tej spomenici naj-nujnejše predloge, ki naj se ude- stviijo še pred davčno reformo, odnosno pred izenačenjem davčnih zakonov. Dokazali smo, da dosedanjí davčni režim ne more vpostaviti budžetnega ravnotežja, ker neenaki in deloma previsoki davki podražujejo življenske in gospodarske po- goje, zvišujejo budžetne zahteve in tvorijo element nereda.

Previsoki davki še nikdar niso rešili državnega gospodarstva, nasprotno pa ga že opetovano spravili v krize. Ako se hočemo obvarovati pred nevarno škodo, moramo izvesti davčno reformo, ki enakomerno varuje in vpošteva interese države in interese davkoplačevalcev.

Priporočamo svoja izvajanja in svoje predloge naklonjeni pozornosti in zavedni krepki podpori.

Zveza industrijev na slovenskem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani.

Predsednik: Vinko Majdič l. r.

Tajnik: Šuklje l. r.

Izvoz in uvoz.

Pojasnila glede odobrenja uvoza po- tom Nar. banke. Ker se t. 6 rešenja narodne banke. Ker se točka 6 rešenja min. sveta št. 1927 z dne 25. februarja tega leta (Službene Novine št. 45, z dne 28. februarja 1922) nanaša na nakup blaga, ki se je zaključil po izdaji citiranega rešenja, je g. minister financ z rešenjem z dne 9. t. m. št. 2919 izvolil pojasniti: da se za blago, ki je bilo kupljeno pred rešenjem št. 1957, in tre- ba prositi dovoljenja za uvoz pri od- boru nar. banke ali njenih filijalkah, ako uvoznih z avtentičnimi spričevali (sklepi, fakturami, odgovori itd.) doka- žejo, da se je blago prej naročilo. No to velja samo za ono blago, koje je do 25. aprila prešlo našo mejo. O tem bodo razsojale same carinarnice. — Dostav- ljajoč to objašnjenje g. ministra financ se carinarnicam nalaga, da postopajo po istem z opombo, da za prepovedano blago velja rešenje ministrskega sveta br. 13381 od 1. marca t. l. (Službene Novine št. 48.)

Določila glede valut koje smejo imeti pri sebi potniki. Ker se še sedaj določila glede valut, koje smejo nositi potniki, ki potujejo v inozemstvo krivo tolmačijo, prinašamo v naslednjem do- besedni prevod predmetne naredbe: Generalni Inspektorat min. financ je dostavil generalni direkciji carine sledeči akt br. 1680: Da se onemogoči zloraba čl. 3. in 12. pravilnika o regu- liranju prometa z devizami in valutami, je gospod minister financ izdal rešenje št. 1680 z dne 13. februarja 1922. leta ki nalaga, da se valute po čl. 3 pravil- nika smejo prodajati samo onim potni- kom, ki dokažejo svojo potrebo s potni- mi listi (pasoši), ki imajo že vse potne vizume onih držav, v koje potujejo in katerih valute želijo kupiti. Vsak pro- dajalec mora dotično prodajo valute zabeležiti v pasoš, s tem, da priloži por- leg iznosa prodane valute tudi datum kedaj je bila prodaja izvršena, ter svoj podpis in pečat tvrdke. Brez viziranega potnega lista se ne sme nikomur poda- jati valut čez 500 frankov. Prodaja va- lute do 500 frankov se sme izvršiti tudi drugim osebam, samo na podlagi legi- timacije na koji je naznačiti vsoto. Poli- cijske oblasti vodijo kontrolo, da ne do- bi nikdo več nego 1 tako legitimacijo. Poleg carinskih oblasti bodo pri izhodu iz države izvrševali kontrolo posebni kontrolni organi s polnomočjem s stra-

Continental

Ant. Rud. Legat

Telefon
190 in 97

Maribor

Slovenska ulica
št. 7.

specijalna trgovina s pisalnimi stroji
in pisarniškimi potrebščinami.

je najboljši pisalni stroj!

Zahtevajte ofert!

ni Generalnega inšpektorata, da li imajo ti potniki zabeležene v potnih listih iznose valut in deviz in s pomočjo podatkov istih bo Generalni inšpektorat izvrševal kontrolo nad zavoci in menjalnicami koje so prodale dotične devize in valute. Isto velja tudi za devize po čl. 12 pravilnika, samo se bo tu poleg iznosa tudi še naznačilo, da li obstoji iznos v čeku ali valuti.

Vsled kužnih živinskih bolezni. Minister poljoprivrede je na podlagi odredbe zakona o zaščiti kužnih živinskih bolezni odredil, da se poštni paketi do teže 5 kg, kateri vsebujejo mesne izdelke (salame, klobase, pršute, okajeno in osušeno meso in špeh, mast, perutnino, sveže meso, divjačino) lahko odpremijo v inozemstvo, izvzemši okužene kraje, odnosno skozi taiste tudi prevažati, brez zdravstvenega dovoljenja in brez veterinarske kontrole na meji. Isto velja za omenjene izdelke, če se jih ima le za svojo potno prehrano.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Kako pobija naša vlada draginjo. — Naša vlada je napovedala draginji vojno in je takoj poslala oborožene patrulo po trgovinah, da »pobijajo« draginjo, katero baje goje legitimni trgovci. Ni pa poslala takih patrol k upravi monopolov, ki jo podražila sol po kg za K 3, petrolej za K 4, skatljivo vžigalic za vin. 32 itd., itd. Tudi tobak seveda ni održal starih cen in se je povzpел zopet za par stopenj po draginjski lestvici višje. Mi bomo plačevali najpotrebnejše predmete monopolni upravi po višjih cenah, svoje pa bomo prodajali ceneje! To je čudna logika! — Če se smejo drugi zanimati za naše cene, zakaj bi pa mi ne imeli pravice vprašati monopolno upravo od kod tako visoka cena soli, če stanejo režijski stroški za 1 kg 1 K 7 vin. Vemo, da pade na 1 kg soli še mnogo stroškov, vendar ti stroški nikakor ne dosega današnjih cen. Kratek konec vsega besedičenja je ta: znižajte cene najpotrebnejšim predmetom, katere rabijo vsaka družina v večji količini, pa bo draginja ubita, ne zahtevajte pa od trgovca, da bo sam vse drago plačeval, prodajal pa po lastni ceni.

Trimesečni rok za prodajo luksuznega blaga. Naredba določa, da morajo vsi trgovci razprodati luksuzne predmete v teku treh mesecev, ne pove pa naredba, kako naj se to izvede. Mar naj grejo galanteristi in manufakturiisti na cesto in naj blago razdele med pasante? Drug izhod nam ni znan, mogoče ga dobimo še pravočasno iz Beograda.

Kredit v blagu našim trgovcem v Čehoslovaki. Ker je mnogo naših trgovcev vsled narasta čehosl. krone storniralo naročila in izjavilo, da ne more izpolniti svoje obveze, so se razgovarjali praški industriji tekstilne industrije s tamošnjimi jugosl. trgovskimi agenturami, da bi se dal Jugoslaviji kredit v blagu, za katerega bi jamčile obe državi. Ker pa je med tem v naši državi proglašen moratorij, so nastali nadaljni govori o tej stvari brezpredmetni.

Ratifikacija trgovinske pogodbe s Nemijo. Prihodnje dni se izvrši ratifikacija trgovinske pogodbe z Nemijo.

Padanje cen bencina in petroleja. Francoske glavne rafinerije so pristale na novo znižanje cen petroleja in bencina, tako, da so padle za 5 frankov po hl. Zvišanje trošarina. Na seji ljubljanskega občinskega sveta z dne 14. marca

1922 se je sklenilo, da se zviša mestna trošarina na vino od 200 na 400 K pri hl, na vino v steklenicah od 5 na 10 K in za šampanjec od 20 na 80 K.

Obrt.

Obrtna razstava v Celju. Pripravljala dela za obrtno razstavo (12. do 22. avgusta 1922) napredujejo. Zasigurani so prostori v mestni osnovni šali, v telovadnici in na dvorišču »Sokolac«. Staviljen je tudi že razstavljeni red.

Denarstvo.

Italijani kupujejo dinarje. V krajih, kateri so pripadli Italiji je nastala živahna kupčija z dinarjem. V Trstu in Gorici se je zamenjalo toliko lir v dinarje, kakor še nikoli do sedaj. Dinar se nakupuje v spekulacijske svrhe, ker se pričakuje daljni rast istega.

Kredit v zlatu za Evropo. V Ameriki nameravajo ustanoviti banko, katere se bo bavila le z diskontiranjem trgovskih papirjev, kritih z blagom. Ti papirji bodo kratkosročni in se bodo glasili na zlato vrednost. Banka bo dajala kredite v zlatu tudi bankam v Evropi proti takim papirjem. Namerava se doseči s pomočjo evrop. bank kreditno rezervo v zlatu v taki višini, da bode zamogel sklepati evropski trgovec pogodbe na zlato bazi in dobiti toliko kredita v zlatu, kolikor mu je potreba za razvoj trgovine. Nasprotno bi Amerika naložila njen zlati zaklad plodono v evropski produkciji. Banka bi se imenovala »Federal Reserve foreign Bank« in imela glavni sedež v Newyorku, podružnice pa tam, kjer bi jih želele banke in evropske države. Osnovni kapital bi znašal 500 milijonov zlatih dolarjev.

Carina.

Zlati paritet v Avstriji. Od 13. do 19. t. m. je določen zlati paritet v Avstriji z 1.560 K.

Znižanje izvozne carine za les v Čehoslovaki. Da se povzdigne izvoz lesa v Čehoslovaki, je znižal minister trgovine izvozno carino za vse te vrste lesa in dovolil neomejeni izvoz vseh vrst prago in brzojavnih drog.

Plačanje ležarine. Minister saobračaja je sporazumno z generalno direkcijo carine odredil, da velja za pošiljke v polnih vagonih, ako so pod carinskim zaporom sledeča odredba: Ležarina se računa in plača šele po preteku 48 ur od časa, ko je bil prejemnik obveščen o pošiljki. Če blago ni po poteku te dobe iztovorjeno, zaračuna železnica po predpisnem ceniku ležarino. Ta odredba velja od 1. tekočega meseca.

Promet.

Prometno izpremembe. Sprejemanje in odpošiljanje necarinskega tovara v vozovnih nakladah za Zagreb d. k. loko, Zagreb d. k. tranzit in Sisak trans. je radi velikih zastankov do nadaljnega ukinjeno. Že sprejete in medpotne pošiljke naj iztečejo. — Dovoljeno je sprejemati in odpošiljati režijske, vojaške in državne pošiljke in premog za državne železnice ter one pošiljke, ki so naslovljene na industrijske tire v Zagrebu drž. k.

Iz naših organizacij.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani opozarja še enkrat svoje člane na XXI. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 19. t. m. ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih, Građišče 17—1. Dnevni red: 1. pozdrav

predsedstva; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blaginika; 4. poročilo preglednikov računov; 5. volitev odbora; 6. poročilo in predlog glede uprave fonda za »Trgovski dom« in 7. slučajnosti. — Gg. člane vabimo k mnogoštevilni udeležbi.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zastopstvo čehoslovških tvrdk.

Tvrdke, ki se zanimajo za prevzete zastopstev čehoslovških tvrdk v naši državi, odnosno, ki bi iskale svoje zastopnike v Čehoslovški državi, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice naslov administracije nekega strokovnega časopisa v Pragi, ki je pripravljena interesentom dajati predmetne naslove odnosno zaželjene informacije.

Dobava, prodaja.

Dobava drv. Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje na dan 30. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v pisarni intendature Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, nadalje istega dne ob isti uri v pisarni komande vojnega okrožja v Mariboru in Celju ter komando mesta v Ptuj in Slov. Bistrici ustmeno licitacijo glede dobave drv za garnizijo Maribor, Celje, Ptuj in Slov. Bistrica. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri navedenih vojaških komandah interesentom na vpogled.

Tržna poročila.

Kolonijalno blago.

Sladkor, kolonijalni. Newyork: cen. trifugalni 3.79 (3.79), Hamburg: marc

14.40, april 14.50, maj 14.50, junij 14.60. Praga: kristalni 5 Kč, v kockah 6 Kč. Dunaj: kristalni 680—685, kockasti 780 do 785.

Trg.

Praga: Ovčje meso 10—16—16, teletje 10—13, kozje 6—10, svinjsko 17—21, volovsko meso prednji del 11—14, zadnji del 14—17, bikovo 11—14, kravje prednji del 10—13, zadnji del 12—15, meso mlade živine do 1 leta 11—14.

Pšenica 78 kg 330—335, 80 kg 345—350, 82 kg 365, riž od 73—75 kg 315—330, ječmen 240—270, oves 280—290, 1350koruza 230—260, grašek 350—550, leča 650—1000, konoplja 450—500, mak 1350—1400, rudeča detelja 900—2300, bela detela 1200—2500, švedska detela 900—1500, lucerna 1800—2200, slama 40—95, seno 230—290 Kč po 100 kg.

Kovine. Newyork: baker elektrolitičen loko 13 (12.87), ein 29 (29.75), svinec 4.75 (4.75), cink 4.67 (4.62), železo North Foundry 4.75 (4.75).

Volna. Newyork: loko 18.50 (18.50), marc 18.16 (18.21), april 18 (8.07), maj 17.90 (17.93).

New Orleans: loko 17 (16.75).

Liverpool: loko 10.24, marc 9.86, april 9.84, maj 9.86, junij 9.84. Egiptovska volna: marc 16.50, maj 16.90, jul. 17.15.

Aleksandrija: marc 35.50, maj 36.10, april 24.50, juni 25.10.

Bremen: 113 Mk po kg.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 130—136, Bukarešt 230—240, Milan 1520—1550, London 1330—1370, Newyork ček 285—295, Pariz 2600—2675, Praga 575—600, Švica 5800—5850, Dunaj 4.50—4.80, Budimpešta 38.50; valute: dolarji 278—283, avstrijske krone 5, 20 K v zlatu 900, napoleoni 900, leji 235—240, švicarski franki 5750—5800, lire 1510—1530. Jadranska banka 1100.

Ljubljanska kreditna banka 925—940.

Ljublj. strojne tovarne in livarne 875.

Trbov. premogokopna družba 1050.

Beograd, devize: London 320, Pariz 620, Newyork 73, Zeneva 1400, Milan 350, Praga 132, Berlin 32.50, Dunaj 1.03; valute: češke krone 132.

Curih: Berlin 1.89, Newyork 5.15, London 22.33, Pariz 45.90, Milan 25.90, Praga 9.05, Budimpešta 0.62, Zagreb 1.65, Varšava 0.13, Dunaj 0.06 in pol, avstrijske krone 0.06 in tri četrtine.

Berlin: Italija 1363.60—1366.40, London 1178.80—1181.20, Newyork 271.22 do 271.78, Pariz 2425.05—2429.95, Švica 5284.70—5295.30, Dunaj 4.08—4.12, Praga 481.25—482.25, Budimpešta 33.06—33.14, Sofija 180.30—180.70.

Veletgovina

A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špacerijsko blago

raznoverstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznoverstno rudninsko

22. vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dlšave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Galanterija, drobnarija, papir in ple-tarski izdelki na debelo. Jarjevo, Ilirija, Cipulin-krema. Mast za čevlje po tovarniških cenah.

Baloh in Rosina
MARIBOR, Grajski trg št. 3.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Jkofijo 20. Glavna zal. prdatkov NRK.

Vse vrste umetnih gnojil

ima vedno v zalogi po najnižji ceni

Anton Tonejc in drug, Maribor.

LOKOMOBILE

vseh jakosti, z jamčeno obrata sposobne, se takoj oddajo franko vagon Maribor. Stacionarna 10 13/18 HP Lanzova jaki tlak z nasičeno paro; stacionarna 26. HP z nasičeno paro, s stopnjato rešetko, izvlečnim cevni kotlom, izdelan Badenia; skoro nova prevozna Wolfova vročeparna »Verbund« 165/200/225 HP, tipe NCFKG, zgrajena 1917, z izvlečnim cevni kotlom, z ravno rešetko 13 atm., 1 zamašnjak levo 2100×350, 1 zamašnjak desno 2500×550. Jugoslovansko importno in eksportno podjetje ing. Rudolf Pečlin, Maribor, Trubarjeva ulica 4. Tel. interurb. 82.

Rofa pisalni stroj

je najtrpežnejši, najstabilnejši in najcenejši stroj brez barvnega traka in brez vzdrževalnih stroškov. Stroj je izdelan za slovensko, hrvaško in nemško pisavo. Dobri zastopniki se iščejo proti dobri proviziji. — Jugoslovansko importno in eksportno podjetje: **Inženir Rudolf Pečlin**, Maribor, Trubarjeva ulica števil. 4. Telefon št. 82.

Underwood

najbolji ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradšče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Opozorjamo na otvorenje nove trgovine z železnino in stroji na debele in drobno

Pozor!

Šošterič, Petan & Erker
Ljubljana, Resljeva c. 20

Pozor!

katero tvrdko pri nakupu posebno pripočamo si občinstvu, obrtnikom, zlasti pa trgovcem na deželi.

Brzjavlj: Hedžet

XX

Telef. št. 75.

XX

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

XX

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem našega nepozabnega gospoda

Antona Kolenca

ki so nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi in spremili pokojnika k večnemu miru, izrekamo srčno zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo blg. gospodu Dr. Karel Triller-ju, podpredsedniku Ljubljanske kreditne banke, gosp. Ivo Jelačinu, načelniku Zveze gremijev v Ljubljani, gospodom I. Sarabonu, Al. Lilleg-u in ravnatelju Krofti iz Ljubljane, gospodu dvor. svetniku Dr. Kotniku, prvemu drž. pravdniku Domenicu, g. vlad. svetniku Dr. Zužeku, g. polkovniku Tosiću, celjskemu županu g. Dr. Hrašovcu, brežiškemu županu g. Dr. Zdolšek-u, zastopstvu akademske omladine iz Ljubljane, zastopnikom organizacij JDS, deputaciji zdravstvenega odseka, ravnateljstvu in deputacijam šol, osobito onim, ki so prišli od zunaj, zastopnikom trgovstva iz Celja in iz daljne in bližnje okolice in zastopstvom različnih društev.

Gospodu Dr. Kalanu se srčno zahvaljujemo za iskreni nagrobni govor, isto juristu g. Mejak-u in g. Kekić-u.

Iskrena zahvala gg. pevcem »Celjskega pevskega društva«, vsem darovalcem vencev ter spominskih naklonitev društvom, vsem iznanim in neznanim udeležencem pogreba.

Da je bil na zadnji poti naš nepozabni spremljan od toliko prijateljev, nam je bila resnična tolažba:

Žalujoči ostali.

Večja industrijska družba z raznimi industrijskimi podjetji išče

vodilnega ravnatelja

z večletno tehnično in trgovsko odnosno upravno prakso. Javijo se lahko tudi ravnatelji z le tehnično naobrazbo in večletno prakso v raznih strokah industrije ter ravnatelji za trgovsko-upravni del raznih industr. strok. Vpoštevale se bodo le prijave izključno prvovrstnih in preizkušenih moči. Lastnoročne prijave, katerim naj se priloži tudi »curriculum vitae«, je poslati na upravo lista pod šifro »1922«. Plača po dogovoru.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.